

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15, CELOLETNO DIN 60/ZA INOZEMSTVO JE DODATI POŠTNINO/OGLASI PO CENIKU/POSAMEZNA ŠTEVILKA PO DIN 150, POŠT. ČEK. RAČ 13.188

ORTJUNA

**VREDNOSTVO IN VPRAVA V VČITELJSKI TISKARNI/ROKOPIŠI SE NE VRAČAJO/ANONIMNI DOPIŠI SE NE PRIOBČV-
JEJO/POŠTNINA PLAČANA V COTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.**

Pred viharjem.

Kakor blisk je šla preko sveta vest o strašnih obdolžitvah Italije na račun Jugoslavije, ki je zapustila velike pacifiste in potrdila v veri one, ki vidijo pred seboj že konture dne razračunavanja med Jugoslavijo in Italijo. Peklenska intriga izdelana v jezuitskih diplomatskih kovačnicah Quirinala pod vrhovnim vodstvom samega Duceja, je sicer skrajšala in vrgla na svoje mojstre bengalično luč, v kateri se je do golega razgalila zemljelačnost črnosrajčnikov. Izgleda na videz, da so se oblaki nakopičili na jugoslovenskem nebu razjasnili in da je nevarnost spopada med Jugoslavijo in Italijo odstranjena odkar je Anglija zadnji hip pomislila, da bi znali utrinki z zapaljenega jugoslovenskega doma zanetiti evropski požar, v katerem bi otoški imperij najbrže katastrofalno nastadal. Kdor zasleduje delovanje quirinalske diplomacije v potankosti, ta pa se ne bo dal spričo sedanjega umika gladne tuleče rimske volkulje uspavati. Največji pesnik italijanske politične lirike po Danteju je danes navidez miren in z njim vesoljna Italija. Njegov mir pa je podoben je jezuru lave z mirnim površjem, pod katerim bo vsak hip zavrelo.

»Italija se mora razširiti, ali pa bo eksplodirala.«

To pot je nabila bratska Francija na pokajoče italijanske doge nove obrobe, ki so zadržali pretečo

eksplozijo. Bliznji čas pa bo pokazal, da so bili uspehi protiakcije le preventivnega značaja in da Italije v sedanjih okoliščinah ni mogoče rešiti pred pogubo v katero jo tira paralični Duce. V nastopih velikega komedijanta in režiserja mas je v istini mnogo teatralnosti in barumskega zvenčkanja z orožjem, vendar postaja to igranje opasno, ker iztekajo ure fašizmu in nesuđenemu predsedniku fašistovske republike III. Imperija.

Politika Italije je in ostane ekspanzija proti Balkanu in razrušenje Jugoslavije, kot izvršiteljice načela »Balkan — Balkancem«. V stremljenju zadovoljiti tej ekspanziji ne bo pomišljala i v bodoče o uporabi sredstev in tako bo po dosedanjih črnogorskih akcijah, podpiranju koroskih nemčurjev pri plebiscitu, snabdevanju bolgarskih komit, namenuju kačaskih band, Rapalla in celi knjižnici protokolov in konvencij nadaljevala svoje destruktivno početje i v naprej ter nas končno prisilila, da z orožjem v roki pri vsej naši miroljubnosti obranimo še tisto bore kar nam bo po dosedanjih eksekucijah preostalo.

In na ta dan se moramo pričeti pripravljati z vsjo potrebno naglico, ker je več, kakor gotovo, da nam v uri, ko bodo udrle besne črnosrajčniške horde preko meja, ne bo dosti koristila platična intervencija Društva narodov in evropske demokracije. Smo miroljubni narod in globoko verujemo v Ligo Narodov ter locarnski duh, vendar se jasno zavedamo, da leži glavna garancija za neodvisnost posameznih nacij v mišicah narodne vojske, številu topov, letal ter enodušni volji vseh za vsako ceno ohraniti svobodo. Izgubljenih je sicer že nekaj predragocenih let, katere pa bomo s smotrenim delom lahko naglo dohiteli.

J. T.

lje, puške in kanoni komu imponirali in mu dokazali našo kulturno zrelost. Gotovo, takih bedakov ni, kajti s sabljami, puškami in kanoni se ne kaže kulturna zrelost, ampak — vsaj danes še — politično zrelost, kadar je treba braniti svojo last in če te sablje, puške in kanoni ne bodo imponirali n. pr. Italijanom, bo kmalu konec tudi — slovenske univerze in oni, ki pišejo danes »Mladina«, ne bodo več dolgo slovenizirali!

»S tem« — pravi pisatelj takoj dalje — **»pa smo ugotovili, da imamo le kot narod pravico do lastne univerze, kajti le za nas, ki smo prepričani, da smo Slovenci narod (čuj Evropa!), je brez dvoma, da nam je slovenska univerza potrebna in predpogoj našega narodnega obstanka in napredovanja. Za one pa, za katere obstoji samo »jugoslovenski narod«, pa je slovenska univerza napol luksuz, da celo nepotrebna zavora pri »zlitju vseh treh jugoslovenskih plemen v en narod.«** (Na Macedonce in Bolgare seveda principiolo pozabljajo). — Tako pisatelj. Zdaj pa mi mislimo, da ni bedaka, ki bi si domišljali, da bo taka obramba slovenske univerze komu imponirala in »mu dokazali našo kulturno zrelost«.

Pa poslušajmo dalje:

»Ta ugotovitev pa je že indirektno odgovor na naše drugo vprašanje, to je, kakšne vzroke imajo oni, ki se bore proti naši univerzi in kdo so to. (Pozor!) Da bi se morala ukiniti univerza v Ljubljani iz finančnih razlogov, je le smešno in nesramno slepilo našemu ljudstvu (sic!) saj je predobro znano, da stane naša univerza na leto komaj toliko, kot nekaj večjih kanonov, en sam večji vojaški manever pa požre, da bi bil njen obstoj zagotovljen za vse desetletje. Pravi in edini vzrok je torej v tendenci »zlitju jugoslov. plemena v en narod.«

Strah in groza! Ali ste slišali, kako slepe naše ubogo ljudstvo! Ti nesrečni kanoni! In še manevri po vrhu! Ko bi ne bilo tega, pa bi bilo dovolj denarja za univerzo, oziroma bi vsaj ne bilo izgovora, da ni denarja, kajti edini vzrok itd.

Pa čujmo dalje:

»In gospoda »Jugosloveni« (rekel bi »Velesrbi«) se prav dobro zavedajo, da Slovenci toliko časa ne bomo nacionalno strti (oje, jej, kdo pa vas tare.), dokler bomo imeli lastno univerzo. Dokazali smo, da smo kljub temu, da se nam ne dovoli politične samostojnosti (kdo pa ne dovoli?), do katere imamo prav toliko pravice, kot vsak drugi narod na svetu, kljub temu, da smo po krivdi centralizma na robu gospodarskega propada, vendar še dosti močni, da smo si ohranili našo narodno samobitnost.«

Tako tarna slovenoborski jam-

ravček na strehi ljubljanske univerze in pluje proti Beogradu, da kaže svojo »narodno samobitnost«.

In zdaj pride najlepše:

»Mi spoštujemo prepričanje vsakogar in če v resnici eksistira prepričani »Jugosloveni« (eksistiramo, pa brez ušesc!), naj to svoje prepričanje v vseh vprašanjih tudi javno dokumentirajo. (Dokumentiramo!) Videli pa smo, da naše politične stranke in organizacije, ki stoje na »jugoslovenskem« stališču, ob priliki, ko gre za našo slovensko univerzo, hinavsko zavijajo oči in se zanjo »borijo«. Toliko hinavstvo morejo kazati le največje propalice. **Kdor je proti slovenskemu narodu, tudi ne more biti za slovensko univerzo.** In poštenost zahteva, da to tudi javno pove!

Torej, da javno povemo: propalica je, kdor podtika nam, ki smo na jugoslovenskem stališču, hinavstvo glede kulturnih zahtev in kdor trdi, da smo zato, ker smo Jugosloveni, proti slovenskemu narodu in ljubljanski univerzi.«

In zdaj pride zaključek:

»Naša dolžnost je« — pravi pisatelj — »da se proti strankam in organizacijam, ki stoje na »jugoslovenskem« stališču, borimo in ne, da jih radi ljube fraze »naprednost« in borbe proti »klerikalnemu zmaju«, »boljševizmu« itd. celo podpiramo. Slovenci si moramo priboriti politično avtonomijo (zakaj pa ne: svojo lastno državo?), ki je predpogoj naši kulturni avtonomiji v vseh panogah kulturnega in civilizatoričnega udejstvovanja. **In kadar bomo dosegli politično samostojnost, bo tudi rešeno vprašanje slovenske univerze v Ljubljani. Takrat bo šele mogoč njen pravi razvoj in rešitev njene kulture poslanstva med Slovenci in človeštvom.**«

Mislamo, da zadnjih stavkov ni treba več gosirati. Napisali smo jih zato, ker je to program te mladine, ki se vrača v staro kranjstvo in voli seveda klerikalno, kar kaže na veliko »politično samostojnost«. Sicer člankar sam pravi, da še nimamo »polit. samostojnosti« in kadar jo bomo dosegli, bo denarja na mernike, univerza v Ljubljani bo velika kot ameriški nebotičnik in bo producirala na desetstisoče študiranih ljudi, ki bodo potem šli po kruh — v Jugoslavijo. Tja bodo šli tudi po kanone, ako vzklijo »kulturnemu poslanstvu med Slovenci in človeštvom« ta univerza ne bo zadržala, da bi ne posegli po »slovenski avtonomiji« tisti, ki jo najbolj rabijo za svoje račune, ko špekulirajo, kako bi se jim posrečilo premagati »jugoslovensko« stališče, preden bo to najmočnejša in edina obramba slovenski zemlji, njeni kulturi in — univerzi. Kajti včasih se morajo tudi univerze braniti s kanoni in ne z brezglavimi pamfletiči.

sto da so se skrivali za frontami in varali svoje dragocene osebnosti, da je bila velika vojna in da je četrtina srbskega naroda v njej herojsko poginila.

In koliko je v teh izložbah »reklam«? Tu so reklame za koncert, ki ga priredi neki »virtuoz« iz Berlina, Dunaja, Hamburga itd. Cene prostorov so horendne. Brez dvoma bo ta nemški ali avstrijski virtuoz sijajno zaslužil.

»Moderno« je poslušati futuristično godbo, katero svira umetnik, pripadnik nekega preje neprijateljskega naroda. Srbija je dobro dete. Kakor so jo oplakali v času vojne do golega, se vendar ne štedi še danes z denarjem, če se jo izrablja trgovsko in umetniško. Z bolestjo mislim na one desetstisoče, ali bolje, stotisoče dinarjev, katere odnesejo razni »artisti« ali tudi kak »Tagore« in na muke, s katerimi se zbira najskromnejše vsote za spomenike srbskih podvigov, kot za grobnico na Mačkovem Kamnu, na Čolopeku in drugje.

Preko ulice je razpeto veliko

RADIO aparate in material

edino pri

FRANC BAR, Ljubljana.

„Naše dobro ljudstvo“.

Gorje narodu, ki še danes slepo tava za onimi, ki so ga v času, ko ni hotela vreči Srbija svoje časti pod noge sifilitičnim Habsburžanom, pognali kot čredo tope živine za brezumnimi državniki, pobesnelimi generali in ga izročili v pljačkanje nenasitnim pijavkam, ki so žele milijone še vroče od ljudskega znoja in po sveže preliti krvi dišče. Ogenj naj se vsuje nad njegovo hišo in sovražnikom bodi predan, da ga zasušijo in razselijo na vse štiri strani neba!

Strašna je kletev! Še večji pa je greh storjen nad žrtvami onih, ki so umirali za to, da jim danes pljujejo na gomile oni, ki bi se morali že davno obesiti kot Judež Iškarijot z licem obrnjenim v temo.

Dobro slovensko ljudstvo! Kako smo sanjali o tvoji hvaležnosti, ko smo se bili po vročih tleh Dobrudže, umirali v hrepenenju v sivih taboriščih in zatiskali umirajočim tovarišem, ko so te hoteli z nami osrečiti s svobodo — umirajoče oči. Upali in verovali smo v te v najstrašnejših urah naše Golgote, polni blazne vere v tvoje čudežno prerčenje porojeno iz tolike ljubezni in krvi.

Vera v probujenje mrtvih duš in vstajenje gluhega kamenja, pa je bila zaman.

Slovensko ljudstvo je ostalo na starih izvoženih potih in se kot ogromna, težka in hroma masa premika počasi kot polž po za vedno že v naprej začrtani poti, brez razuma in volje zaživeti na način vreden svobodnega in samostojnega rodu.

Grenka je resnica, toda sleparil bi, kdor bi navzlec vsej tej prokleti umazanosti prodajal blato za zlato in še bo potreba piti jugoslovenskemu nacionalistu iz grenke kupe gorja in ponižanja prej ko bo očiščeno v stoletjih umetno vzgojeno zlo v narodni duši.

Vse silne žrtve najboljših svojega rodu so bile, kakor klic v veter in na narodu, ki se pomika kakor šepi kolos naprej, še vedno sede oni, ki so jim malodušje, strahopetnost, zakrknjenost in podlo licemerstvo rodne sestre. Dacarji, mežnarji in Aleši vnaprej vladajo narodu in se mu zajedajo v debelo kožo, kakor v letu 1914. ali v katerikoli onih let babilonske sužnosti.

platno. Na njem je razglašena velika mednarodna tekma med mestnim in nogometnim klubom iz Budimpešte. Kolikor mi je znano, se beogradska publika niti najmanj ne zanima za prijateljske tekme med sinovi te zemlje. Tekma s skupino iz Splita, Ljubljane, Zagreba, bi gotovo ne imela toliko dohodkov. Treba je tujeve Madžarov, Nemcev, Švabov in sličnih, da odnesejo iz te zemlje še denar, potem ko so jo v času vojne nesramno in krvniško tiranizirali.

Veliki lepaki pokrivajo zidove. Varieteti, kabareti itd. objavljajo svoje programe. Gospodični Mici z Dunaja in Alma iz Budimpešte, triofred iz Wintergartena, iz Berlina itd., hvalijo svoje artistske kreacije. Meni je dosti in bežim.

Razočaran iščem utehe v bližini svoje hiše, po razvoženi topčiderski poti. Prejšnji dan je padal dež in po sredi je pot še polna blata. Šel sem po suhi stezi za nekim seljakom, vojnim invalidom, kateremu je granata odrgala eno nogo. Za menoj odjekne peklenško tuljenje. Luksu-

Slovenska univerza in kanoni.

»Mladina«, glasilo samoslovenskih vseznalcev, hudih kritikov in ošabnih sodnikov, ki so proglasili knjige Vodnikov družbe za gnoj in o »Pravici kladiva« trdili, da pisatelj v nji potvarja resnico (ker menda mladeniči še niso prišli do Suhega bajerja!), piše v zadnji številki o slovenski univerzi na način, ki jasno kaže mentaliteto te mladine. Zavzemati se za slovensko ali boljše ljubljansko univerzo (ker govorimo tudi o zagrebški, ne hrvatski univerzi in o beograjski, ne pa srbski univerzi),

je gotovo dolžnost nas vseh in tudi mi mislimo, »da o potrebi slovenske univerze ni potrebno daljšega razpravljanja.« Vprašanje pa je, če je potrebno tako razpravljanje kakor ga je napisala »Mladina«, ki pravi, da si moremo le z njo »zagotoviti mesto med drugimi svetovnimi narodi«. Kajti **»posebno mi Slovenci — kaj naj svetu pokažemo — če ne našo znanost in našo umetnost.«** In zdaj pride glavno: **»Upam, da ni med nami takih bedakov, da bi si domišljali, da bodo morda naše sab-**

»zvezd — ali prostaških karikatur »made in Germania« ali »in Austria«.

V vseh teh izložbah se nahajajo mnogi portreti Rudolfa Valentina s čelne strani, s profila, s treh četrti itd. Valentino je nekaj navadnega na beogradskih ulicah. Med temi takozvanimi filmskimi igralci in igralkami sem iskal slike, ki predstavljajo nacionalne junake, stare znane državnike kot Draškovića, Novakovića, Garašanina, Ristića, Pašića itd. Skušal sem najti karte z likom Kralja Aleksandra in Njegovega pokojnega očeta Petra Osvoboditelja. A našel jih nisem. Od časa do časa najdem v zbirki filmskih igralcev lik Kralja Petra, včasih Kralja Aleksandra, Mišića, Stepe Stepanovića, Bojovića, Draškovića itd. pa med njimi ne morem najti. Ko sem vprašal prodajalce teh kart, zakaj nimajo razglednic teh mož, so mi hladno odvrnili, »da se kupci ne zanimajo za tako robo«.

Žalostno, jako žalostno! Da bi poslali prijateljem pozdrave po »markantnih osebah« izbirajo ljudje zemlje, ki je bila mučenik v vojni, kino

komedijante nemške, avstrijske, italijanske, ameriške in prezirajo svojo nacionalno slavo. V teh slučajih ne valim krivde na igralce, ki so sami po sebi čestiti ljudje. Zdelo bi se mi popolnoma naravno, ako bi mi ponudili portrete nacionalnih igralcev, favoritov publike, od katerih so igrali in igrali mnogi prvo-razredno patriotsko ulogo. A tudi njihovi slik ne najdete. Prvenstvo »šimi« generacije imajo slike glumcev, kot so to Valentino in Charley, ki sta bila slavna vojaška dezerterja.

Evo izložb knjigarn. Na vidnem mestu »Ljubavi Rudolfa Valentina«. Tako je običajno. Iščem dela, v katerih se popisujejo podvigi onih, ki so ustvarili veliko Kraljevino Jugoslavijo. Ne najdem jih in ne čudim se temu, ker so mi pred nekoliko leti, ko sem hotel izdati svoje beležke o poslednji in odločilni zmagoviti ofenzivi iz l. 1918., knjigotršci z nasmehom izjavili, da »publika ne kupuje knjig o vojni«. Očividno se ne marajo spominjati oni, ki se bi morali boriti za svojo zemljo, name-

LISTEK.

R. A. REISS:

Kadar se šetam po ulici ...

Ulica je jako zanimiva. Človek, ki se šeta po njej kot opazovalec, opazi silno mnogo stvari. Ulica je puls, po katerem se lahko ugotovi stanje zdravja ali moralne bolezni vsakega naroda. Kot iskren in skrben prijatelj dostojanstva jugoslovenskega naroda, za katerega svobodo sem imel tudi sam čast sodelovati, sem si tako od predolgega časa dal nalogo, da »merim moralno temperaturo« po beograjskih ulicah. Pri moji veri, ono, kar sem videl na teh svojih obhodih, ni baš zadovoljivo. Ravno nasprotno! Opozoriti hočem patriotsko mladino na gotove stvari, ki sem jih opazil. Na njej je, da poskrbi za izpremembo.

V Beogradu je mnogo prodajalen, v katerih prodajajo razglednice. Te karte predstavljajo kino »zvezde« — med temi mnogo nemških

Slovenska mladina, ki bi morala prva obračunati z zajedalci in troti ter jih dvigniti od zemlje, ker so pozabili to storiti njeni očete, ko so se vračajoč se s krvavih poljan zagledali v kikkle in pozabili na vse stotisočere prispege osvete nad huj-skači k bratomornemu klanju, pa s prst debelimi očali buli v beli svet in kombinira teorije o narodu, ki jo hrani zato, da bi do kosti oplju-vala spomih onih, katerim se mora zahvaliti, da jo danes ne gnjavijo pruski grenadirski kaprol.

Vsi deajo za narod od dacarja pa do narodnega poslanca in vsi so rodoljubi. Ko pa človek pogleda natančneje njihovo delo, pa vidi, da se krije za njim egoizem najvišje potence in da jim je vse le zarada pokrita z umazanimi cunjami že ti-sočkrat prežvečenih in izrganih fraz.

In vendar ljubimo jugoslovanski nacionalisti navzlic vsem razočaranjem, prevaram in nevaležnosti naroda, katere nam izkazuje te sleherni dan, le tega, ker nas preveča

spoznanje, da je pri vsej njegovi zlobi in dobroti vredno ljubezni.

Ni narod kriv, da blodi še danes po nerazumljivih potih. Krivi so oni, ki niso razumeli leta 1918, kli-ka časa in ki so tudi dopustili polni bolnih osebnih ambicij, da so se vsedli na njegova ramena zopet ti, ki bi morali z razpadom črnožoltga apostolskega cesarstva v muzeje ali na kandeabre. Da je danes slovensko ljudstvo na liniji leta 1914., to je v prvi vrsti greh naše inteli-gence, ki mu ni hotela stopiti po prevratu na čelo in za ta greh daje in bo še dajala odgovor. Bogu po-toženo, da so sodniki vsaj sedaj kandelaberski govorniki in denun-cijantski opričniki.

Koliko časa bo ostalo na tej li-niji sramote, pa je odvisno samo od nas in naše volje s katero ga mora-mo z lepa ali z grda premakniti s te linije sramote in ga povesti na poti odgovarjajoče rezultatom bor-be borcev s Kajmakčalana in Do-brudže. A. V.

Renegati v Primorju.

Pod tem naslovom smo v eni zadnjih »Orjun« samo nekoliko opi-sali Judežovo početje nekaterih iz-rodov slovenskega rodu. Zadeli smo v črno ker so se prizadeali strašno razburjati!! Danes navaja-mo zopet nekaj novih dejstev! Ne-davno tega so nekateri gospodje v Medani (Brda) hoteli na zvijačen način ujeti za fašiste podpise naših zavednih fantov. Zvižaja je bila pravočasno razgaljena po zaslugi zavednega moža, ki ne mara klo-niti tilnika pred izdajalci. — Kmalu za tem je bil imenovan na cesti od teh »bežatov« — oklofutani. — V letošnjem predpustnem času so ho-teli tudi oni, ki še niso oblekli črne srajce v sedaj tako sramotno zlo-glasni Sežani, prirediti »fašistov-sko veselico. Znan fašist in italofil Šmuc Fr. (gostilničar) je uporabil ves svoj vpliv, da bi to prireditve preprečil. Da je bila njegova zloba intervencija brezuspešna, je pri-pisovati samo veselju pravih Itali-

janov do plesa! Ostalo pa ni tajno tudi dejstvo, da je taisti Šmuc s po-sebno polo nabiral neko podporo, oziroma prispevke za fašiste. Ker pa mu Italijani po načelu, da ni ve-rovati drugorodcem, najsi so še ta-ko lojalni, nič prida ne verujejo, je pričel že govoriti, da se izseli v Ju-goslavijo, kamor se hoče sploh ta-kim ožetim citronam. Mirne vesti pa mu Orjunaši sporočamo, da se mu to ne bo posrečilo. **Gospod Pi-ziga, ki je nameraval v Podsused, se je — kot smo točno informirani, temeljito premislil.** Izdajalec imamo v naši državi dovolj! Glede Ukmarjevega revolverja pa lahko gospod, ki misli, da nam ostane ka-ka stvar neznana, vpraša njega sa-mega.

Kras, Istra, Vipava in Brda niso tako velika, da bi se dalo pred na-mi kaj skriti. Vse — prav vse pri-de na svetlo. In ni več daleč dan strašnega in brezobzirnega obra-čuna. I. B.

Dopisi.

Slovenjgradec. Občni zbor naše mestne Orjune je bil razmeroma dobro obiskan. Predsednik br. Sov-re je uvodoma pojasnil namen Or-june v smislu njenega statuta, očrtal v splošnem delo mestne organiza-cije, omenil tudi razmerje M. O. do Oblastnega odbora in do celokupne organizacije v državi ter prešel na dnevni red. Člani in nečlani so nato z zanimanjem poslušali predavanje br. Milavca, ki je govoril o revolu-cionarni omladini predvojne dobe kot predhodnici današnjega orjuna-škega pokreta. Poročili tajnice in blaginika sta bili soglasno odobre-ni. Na občnem zboru izvoljeni novi odbor se je konstituiral na seji po zborovanju tako-le: Predsednik Sovre, podpredsednik Kac Ivan, taj-nica Ivančeva, blaginik Milavec, odbornika Kavčič in Barle, revizorji dr. Železnikar, Druškovič in Vode-nik, namestniki Debelak, Kopač Polde in Veljak.

Ormož. Orjuna Ormož je izgu-bila 10. marca enega svojih prvih članov br. Ivana Korošaka, katere-ga smrt je dojmila i sicer na celi

Ormož silno globoko. Na zadnji poti je spremljala preminulega brata četa Podravskega baona Orjune pod komando br. bataljonskega koman-danta Zadravca, ki se je od pokoj-nika poslovil imenom Orjune i na pokopališču.

Usoda društva »Zgonik« v Zgo-niku. Koncem januarja se je kakor znano oglašil v prostorih pevskega in bralnega društva »Zgonik« v Zgoniku pri Proseku v tržaški oko-liči, karabinjerski brigadir iz Pro-seka in hotel uničiti vse društveno imetje. Preprečil je to neki mlade-nič, ki je bil slučajno prisoten. Bri-gadir se je podal na Prosek in od tam po občinskem tajniku dostavi-l družstvu pismo sledeče vsebine: »Vaše gospodstvo (predsednik nam-reč) mora brez nadaljnjega odre-diti izpraznitev dvorane, kjer ima svoj sedež pevsko in bralno dru-štvo, katero se mora med tem sma-trati za razpuščeno od danes 31. januarja 1927. Stvari se morajo ta-koj prodati ali razdeliti med člane, kateri se ne smejo pod nobenim pogojem več shajati. V. G. je na-

ložena izvršitev tega ukaza pod osebno odgovornostjo, da se tako ognete strogim ukrepom v smislu zakona. Opozarjate se, da boste Vi odgovorni za vse, kar bi se znalo morda zgoditi in da se morate temu primerno ravnati proti članom društva, ki kakor rečeno, ne bo smelo več dajati znaka življenja.«

Z ozirom na tako samovoljnost in na tako naravnost bedasto pismo karabinjerskega brigadirja je bil o zadevi obveščen podtajnik v no-tranjem ministristvu, kateremu se je takisto zdelo stvar prehuda in je zahteval dotično pismo. Odredil je tudi preiskavo, potom katere se je ugotovilo, da je društvo bilo raz-puščeno z odlokom od 9. decembra 1926 od prejšnjega prefekta Gasti-ja na poročila sedaj takisto odprav-ljenega sezanskega podprefekta Aviana.

Istega dne sta bili razpuščeni tudi društvi »Kras« v Skopnem in društvo »Kres« v Štorjah. Društvo »Kras« je prejelo odlok že v de-cembru, društvo »Kres« v januarju, društvo »Zgonik« pa šele 13. marca. Pripomnimo še, da se je prefekt

Gasti pred odhodom bahal, da ni po atentatu na Mussolinija razpu-stil nobenega slovenskega društva v tržaški pokrajini. Poleg že ome-njenih pa je bilo razpuščeno tudi mladinsko društvo v Rojanu in v Barkovljah pri Trstu.

Dolnja Lendava. V predzadnji številki »Neplapa«, glasila male sku-pine Madžarov in madžaronov, be-remo, da je tukajšnji vojaški ko-mandant nastopil proti Orjuni. Nam kakor gospodu kapetanu vsaj ni po-znan nikak spor še manj nastop proti organizaciji. Nam se dozdeva, da je to le želja gotovih elementov, katere si bomo ogledali kmalu po-bližje. Ali si mislijo ti bivši možje, da je običajna debata tudi že spor. Pač prerano veselje! Oficir dobro-voljec, kojega rod je pretrpel tolike muke baš radi prijateljev te gos-pode, naj stopi na njihovo stran. Časi, ko ste lahko suflirali, kot suzenske duše vašim komandantom, so mi-nuli. Jugoslovanski nacionalizem, ki je zmagal proti volji vaše gospode, je tudi vam nedoumljiv. Le ostanite pri »špicerju«, za politiko pa še dolgo niste zreli.

ga fašja Barduzzi ter imenuje ukrep proti »Seri« delo oborožene kamore.

Vprašanje slovanskih listov v Italiji. »Popolo di Trieste« nadaljuje svoje napade proti »Edinosti« in ostalim slovanskim listom v Italiji. Ker nima več novih argumentov, saj so bili tudi vsi dosednji argu-menti zgolj izmišljotine brez vsake resnične podlage, je v današnji šte-vilki ponatisnil članek, ki ga je pred dobrim mesecem objavil neki Bal-laben v »Giornale del Friuli«, s ka-terim zahteva odpravo vsega slo-vanskega tiska. »Popolo« hiti s svojimi podlimi napadi, kajti ta tre-nutek rešujejo v Rimu vprašanje ti-ska sploh.

Kakor znano bodo odslej razlo-čevali dvoje vrst časopisov, pri-znane in nepriznane. Priznani listi bodo morali nositi na glavi liktorski znak. Uredniki pri teh listih bodo smeli biti samo časniki, ki so vpisani v fašistovski stranki ali ki so zvesti režimu, tudi ako niso vpisani v stranki. Glede druge kategorije časnikarjev se vnaema med faši-stovskimi listi huda debata.

Tržaški »Popolo« ji posveča da-nes uvodnik, kjer se vprašuje, ali se misli na zvestobo do režima sploh ali dosedanjega režima.

Druga kategorija listov, tori kategorija nepriznanih listov, bi imela dokaj labilno stališče. Od vseh strani se že oglašajo zahteve, naj se ti listi, v kolikor sploh še ob-stojajo, zatrejo.

Tega se je predobro zavedel tudi tržaški »Piccolo«, ki je sicer bolj fašistovski, kakor uradno gla-silo fašistovske stranke »Popolo«. Takoj, ko se je pojavila nevarnost, sta se podala glavni ravnatelj Ales-si in komendant Ara v Rim, da do-sežeta priznanje lista. Širijo se tudi govorice, da se vršijo pogajanja med fašistovsko stranko in lastniki za nakup »Piccola« in da se ponu-jajo sedanjim lastnikom 26 milijon-ov. Vesti so povsem verjetne, kajti ako bi se »Piccolo« priznal, bi mo-gel »Popolo« poleg njega le dalje vegetirati, kljub zahtevi tržaškega fašja, da morajo biti nanj naročeni vsi člani in sploh vse osebnosti, ki zavzemajo kako mesto v javnem življenju ali ki vodijo kako obrt ali trgovino.

Razumljivo je tedaj, da skušajo gospodje okoli »Popola« izrabiti tudi sedanjo priliko proti slovan-skemu tisku in očrtni pred javnostjo in oblastmi slovanske liste. Ker jim ne nudijo v to slovanski listi potrebnih argumentov, si jih na naj-podležji način izmišljujejo.

»Balilla«. Za izvršitev zakona o »Balilli«, s katerim se pridružuje edino fašistovski organizaciji »Ba-lilla« in fašistovski predstavi pra-vica, da skrbi za duševno in teles-no vzgojo mladine, delajo v faši-stovskem odboru s polno paro. Z vso vnaemo pripravljajo razpust vseh konkurenčnih organizacij, ki po zakonu ne smejo več obstojati. Znan je, da je zakon izrecno po-vdarjal, da ne veljajo njega določbe za izključno verske ustanove.

Tržaški »Popolo«, ki hoče biti bolj veren fašist kakor Mussolini sam, pa je v svoji številki od 2. marca zahteval v dokaj ostrem uvodniku, da se morajo odpraviti tudi verske organizacije, da pred-vsem ravno verske organizacije. Dobesedno pravi: »Saj vemo, čemu so služile!...

»Lanče«, kot smo ga vsi nazivali radi njegove milobe. Vedli so me v sobo, ki jo je osvetljevala lojevka s svojo malo svetlobo. Pri oknu sem uzrl posteljičico in v njej mojega Mi-lana. Dete je ležalo z razprostrtimi ročicami. Desno je stisnilo v pest, kot da hoče pokazati bol in gnev, ker ne more svobodno in nemoteno objeti svojega očeta. Dolgo sem opa-zoval to nedolžno, otroško lice, po-tem pa sem se nagnil, ga pobožal in poljubil.

Za menoj je stala moja žena in plakala.

»Kaj piateš?« sem jo vprašal »Sojeno nam je, da to pretrpimo. toda vedi, da to naše robovanje ne bo dolgo trajalo!«

Povedala mi je, kako so prijate-lji njej vedno šli v vsem na roko. Pretrpela pa je mnogo radi nekate-rih naših ničvrednežev, za katere se je že preje vedelo, da so propa-lice.

Prva smrtna kazen.

Okrog treh po polnoči sem se poslovil od vseh in s četo krenil v

Redukcije pri železnici.

Redukcije pri železnici. V zad-njem času se mnogo govori o re-dukcijah. Baje se bo celo službo pri železnici reorganiziralo. Nekaj to-zadevnih ukrepov se je že storilo. Prestavilo se je nekaj uslužbencev, nekaj jih pojde v pokoj in spreje-manje ljudi v železniško službo je do nadaljnjega ustavljeno.

Pozdravljamo vsak ukrep, ki ima kaj dobrih uspehov za našo na-rodno državo. S tega stališča gle-damo tudi na gibanje pri naših že-lezniških ustanovah. V spomin nam prihaja izgovor prejšnjega ministra železnice, ki je, po časopisnih vesteh soditi, izjavil, da se je železničar-jem vsled tega nestalnost za na-

dajnja tri leta podaljšala, da se mo-re v tej prevažni instituciji odstra-niti še mnogo anacionalnih elemen-tov. S to koncepcijo utemeljitve se moremo strinjati i mi. Dostavljamo pa, da je sedaj najlepša prilika in čas za to, da se nezanesljive in pa-sivne tujerodne elemente v precejš-nji meri odstrani. Ker je že tako, da se mora vsled malih kreditov odpuščati ljudi iz službe, priporo-čamo močno merodajnim faktor-jem, da se pri reduciranju ozirajo na izjave prejšnjega ministra. Po-trebno je, da se ne ozira na osebne in strankarske koristi, temveč da se posmatra celo zadevo le s stališča interesov države.

Tužni glasi.

Iz Goriškega fašistovskega živ-ljenja. Vodstvo fašizma v novo ustanovljeni goriški pokrajini je bi-lo po kratkem presledku doslej po-verjeno tajniku tržaškega fašja po-slanec Barduzzi. Kakor znano je bil Barduzzi imenovan za general-nega konzula v Marseille in bi mo-ral biti pravzaprav že davno na svojem mestu. Pred tednom dni je odločil mesto tajnika za tržaško po-krajino. Sedaj je odločil tudi mesto komisarja za goriško pokrajino.

Po razgovoru, ki ga je imel Barduzzi z osrednjim tajnikom Tu-ratijem, se je 15. t. m. vršil sestanek eksponentov goriških fašistov, kjer so distinguirali novi in obenem prvi direktorji goriškega fašja.

Sedaj kakaj že blagoslov od-stopivšega komisarja in v kratkem se bo vršilo slavnostno ustoličenje.

Medtem se provaja tudi organi-zacija Balilla na Goriškem. Vsa po-krajina je bila razdeljena na tri le-gije. 116. legija bo imela dve kohorti v mestu Gorici in eno v okolici. Ime ji bo »Gorica«. 117. legija »Kra-ška« ima kohorte v Gradiški, v Komnu in v Ajdovščini. 118. legija »Juljska« prva kohorta v Korminu, druga v Tolminu, tretja v Idriji. Po-veljstvo legij prevzame prehodno komandant predstraže legije »So-ča«, poveljstvo kohort v čisto slo-

venskih krajih prevzame v Komnu Tulio Campana, manipulski povelj-nik milice v Ajdovščini učitelj Fran-cesco Calogero, v Korminu prosluli sovražnik Siovanov Albert Balla-ben, v Tolminu učitelj Bertolino, v Idriji učitelj Nicola Tivolacci. Za goriško okolico manjka še imeno-vanje.

Za vipavsko dolino smo že na-vedli imena komu je bila poverjena organizacija Balill.

Za komensko sodni okraj je bil določen odpanik našega naroda učitelj Ferdinand Kenda, za posa-mezne kraje, za Komen, Škbrino, Gabrovico, Gorjansko, Suto učitelj Curatola Sopranno, za Temnico, Vojsčico, Lipo, Seio in Brestovico učitelj Felice Cotar, za Štanjel, Ri-henberk, Šmarje, Dornberg učitelj Giovanni Girardi, za Veliki dol, Pliskovico in Brje učitelj Silvestro Moser.

»La Sera« posvarjena. Fašistov-ski neoficielni list »La Sera«, ki ga izdaja prosluli Piero Belli, je včearj bil v drugič posvarjen. Prvič je bil posvarjen še kot glasilo znanega Finzi Lalatta znan po Pivkovih spi-sih o Carzanu.

V današnji večerni številki jem-lje Belli slovo od čitateljev v zelo ostrem članku, v katerem najhuje napada prefekta in tajnika tržaške-

In oddaljša sta se po Samokov-ski stezi.

Prvi sestanek domačinov.

Gorel sem od želje, da objamem in poljubim svojega edince. Poslal sem svoje četnike preko Toplice k enemu mojih kumov in ti so uredili tako, da se sledečo noč sestanem s svojo družino. V mraku sem zapu-stil Samokov in z vso četo krenil k mojemu kumu. Po poldrugourni hoji sem dospel do hiše. Sporočili so mi, naj še nikar ne vstopim, ker moj Milan še ni zaspal in še nepre-stano pripoveduje.

Pihal je precej hladen veter. Spomnil sem se, kako sem nekda-j kaznoval svojega nepokornega Mi-lana s tem, da sem ga spodil pred hišo. Sedaj se nehote maščuje in me pušča s celo četo čakati na hladnem.

Okrog desete ure so mi javili, da lahko vstopim. Na pragu me je pričakovala tetka, sestra moje ma-tere. Pozdravil sem jo in ji poljubil roko, ker mi je nadomestovala ma-ter. Vprašal sem jo takoj, kje je

Trg s spomenikom starim bor-cem je izgledal tužno in mračno. Napravil je na mene vtis velike za-puščenosti. Srce se mi je širilo, a na sencih sem čutil, kako mi polje kri po žilah. Opazil sem v daljavi ženo v črni. Pokraj nje je skakljaj deček. Pogledal sem natančneje in spoznal svojo soprogo. Končno sta dospela tako blizu, da sem lahko čul njun razgovor. Dete se je vese-lilo sprehoda izven mesta. Veseje je poskakovalo, lezlo v grmovje in lomilo veje, da si napravi bič.

Žena je vedela, da sem nekje v bližini. Vendar me ni opazila, a-koravno je večkrat tužno pogledala na požoltelo šumo. Dete je opazilo njeno razburjenost in jo vprašalo z veseljem in nedolžnim glasom:

»Zakaj gledaš v šumo mama? Ali je mogoče tata tam?«

»Ni«, odgovori majka, »tata je v vojni.«

»Ali bo pobil Bolgare?«

Žena se pazljivo ozre okrog se-be in ko vidi, da ju nihče ne čuje, odgovori:

»Bo, sinko!«

Iz dnevnika Koste Pečanca.

(Dalje.)

Med svojci.

Najsi je prešlo že deset dni, od-ka je stopil vojvoda Pečanca na tla zarobljene Srbije, se še vedno ni sestal iz nobenim sorodnikom. Šele 25. septembra je videl prvič od daleč svojega sinka in ženo.

Po predhodnem sporazumu s prijatelji se je vojvoda tega dne približal okoli 10. ure dopoldne Kur-šumiju. Obstal je nedaleč od meste-ca v nekem malem gozdiču ob poti in čakal, da pride mimo žena s sinom. Ker se je bal, da bi dete ne izdalo nehotе njegovega bivanja v planini, je naročil, da ga peljejo z ženo samo mimo njega in to tako, da ne bo vedela niti žena, kje se pravzaprav nahaja.

O tem tužnem srečanju piše vojvoda v svojem dnevniku sle-deče:

»S skrivališčem sem gledal, kako po kuršumlijskih ulicah postopajo Bolgari.

zen avtomobil drvi po sredi poti.

Vodi ga jako eleganten mladenič v družbi prijateljev in ene devojke, ki je istotako elegantna in precej našminkana. Imel sem komaj čas, da se rešim iz blata, a invalid brez noge je bil v nevarnosti, da ga po-voziyo. Elegantri šofer se naglo okrene na prosti del poti, ki jo je izbral. Ustavi voz in obsiplje inva-lida z najprostaškimi psovskami, pri čemur mu pridno pomaga njegova namazana prijateljica.

Invalid še ves prestrašen vrže samo bolesten pogled na tega ga-mina in gaminkoza za katerih svobodo je žrtvoval svojo nogo. In-digniran sem ijm hotel zaklicati omi-ljeno psovko naših vojnikov iz fron-te, ki bi jo podprl tudi z roko.

SAMOSILNIKU.

Visoko, previsoko stojiš; stržen ti je samogoltna hlimba. Le da jih preveč ne ugonobiš, ko mrkne ti zarja zlaganega nimba...

Pastuškin.

»Da ravno organizacije z izrazitim verskim značajem morajo izgniti, kajti pri vzgoji mladine mora imeti glavno besedo država, kakor v vseh drugih zadevah. Fašistovska vlada da ne pozna dalekosežnost verskih faktorjev, obratno...«

Nato citira vse odstavke in zakone, ki govorijo o verski vzgoji v okviru balillske organizacije. Stališče »Popola«, zlasti pa način pisanja, ni bil takrat vseh niti tržaškemu prefektu, ki se je celo toliko oju-nalil, da je dal list zapleniti.

Med tem fašistovske organizacije pridno pripravljajo ustanovitve balillskih organizacij v posameznih občinah. Dela se v Istri, dela se v Trstu, dela se v Gorici. Tako so po-verile to nalogo za občino Dol-Otli-ca Ferdinandu Ferlugi, za Kamnjo, Sv. Tomaj, Skrilje in Vrtovin Šte-fanu Tessitore, za Sv. Križ, Do-bravljino in Velike Žabljice Francu Ca-lyvi, za Idrijo že znanemu Nikoli Tavolecci, znanemu radi tega, ker je lani prisilil otroke rudarjev, da se vpišejo med »Balille«, ker bi sicer njih očetje prišli ob kruh.

Za 27. t. m. pa se pripravljajo po-sebno slovesen sprejem dosedanjih predstražnikov, ki so dosegli 18. leto, v milico.

Za to slavnost je bil izdan ukaz, da morajo biti prisotne vse sportne organizacije, ki morajo nositi od tega dne dalje na svojih praporih tudi fašistovski znak.

Še o preganjanju »Prvih kora-kov«. Učitelj Josip Jerkič iz Pod-kraja, kateremu je očitala »Goriška Straža«, da je plenil »Jaselece«, je sporočil »Straži«, da tega ni storil on, temveč šolski voditelj Anselmo Vincenzo. Mi pa vprašamo gospoda Jerkiča, kdo pa je preje plenil »Prve korake«?

Premestitev slovenskega sodnika. Zadnji slovenski sodnik, ki je služ-boval še v slovenskem kraju v Ita-liji, je bil te dni premeščen, t. j. Dr. Bogataj, ki je premeščen iz sedanje-

ga službenega mesta v Senožečah v Aleksandrijo.

Šikane radi dopisa v jugoslovans-kem listu. Pred kratkim je prinesel ljubljanski »Slovenec« dopis iz Pod-grada v Istri, da je tamonjši občin-ski komisar posredoval pri trgovcu Bavčerju, da ne sme sprejeti v službo gospodične Ane Butinarjeve, češ, da je sama huda Slovenka in zaročenka še hujšega Slovenca do-mačega fanta. Radi tega dopisa je italijanska oblast zahtevala pojasni-la od komisarja, ki je junaško odva-lil vso krivdo od sebe in je začel preganjati same domačine, češ, da so zakrivilili dopis v ljubljanskem li-stu.

Iz fašistovskega tabora. 10. t. m. je bil sprejet od osrednjega tajnika politične stranke Turati, ki ima ka-kor znano po zadnjih odredbah na-slov ekselencija, direktorij tržaške-ga fašja. Predstavil ga je pokrajins-ki tajnik Barduzzi, ki zapušča se-daj svoje mesto in se poda kot ge-neralni konzul v Marseille. Od di-rektorija so bili razen Barduzzija prisotni inženir Cobol, dr. Cocean-cig, markiz A. Anselmo Guerrieri Gonzaga, katerima dvema je pred dnevi očitala tržaška »Sera«, da sta plačanca veleindustrijalca Brunner-ja, Pertot-Ascari in dr. Piero Pieri.

Turati je izrazil svoje dopada-jenje nad dosedanjim pametnim de-lovanjem tržaškega pokrajinskega tajnika Barduzzija in je dal navodila novemu tajniku Cobolu, kako naj postopa fašistovski direktorij v ob-metini pokrajini, v mestu, ki ima ta-ko važnost kakor Trst.

Prejšnji komisar tržaškega fašja poslanec Renato Rieci, ki je moral zapustiti svoje mesto komisarja v Trstu radi krvavih incidentov pri zasedbi dvorane Filharmoničnega društva v Trstu, je imenovan za vrhovnega vodjo državne organiza-cije »Balilla« in fašistovske pred-straže.

Naš pokret.

Direktorij čehoslovaških nacio-nalistov v Pragi je izrekel potom posebnega pisma Orjuni svoje glo-boko obžalovanje nad pretežno iz-gubo ob priliki smrti zahrbtno umor-jenega br. Valentina Žica.

Na kongres Orjune v Zagreb pošlje svojega delegata i Direktorij čehoslovaških nacionalistov, ki so pričeli z zelo intenzivnim delom v bratski čehoslovaški pod vodstvom generala Gajde.

Ormož. Orjuna Ormož je imela svoj občni zbor v soboto, dne 5. marca 1927. Nacionalisti krepko na-prej — v slogi je moč!

Seja občnega upravnega od-bora Orjune Split se je vršila dne 12. t. m. ob polnoštevni udeležbi vseh odbornikov. Sprejeta je bila soglasno resolucija, ki bo predla-gana imenom dalmatinskih Orjun na Kongresu vseh Orjun v Za-grebu.

Orjuna Mljet bo razvila svoj prapor tekem prihodnjega meseca. Za to svečanost so v teku že vse predpriprave. Dalmatinske Orjune dokazujejo, da so bile vredne ob-lastnega čelnika pokojnega br. Va-lentina.

Mecenska gesta industrijalca g. P. Teslića. Ob priliki kraljeve am-nestije Orjunašev obsojenih v Si-sku, so prišli amnestirani Orjunaši

Toplico. Še pred zoro sem dospel k nekemu svojemu staremu, dobremu prijatelju, ki je bil ves srečen, ko me je videl v svoji hiši.

Nedaleč od tod je stanovala dru-žina, za katero sem že prej vedel, da je ničvredna in nezanesljiva. Vprašal sem svojega prijatelja, kaj delajo sedaj člani te družine? Pri-jatelj zaplaka in mi prične pripove-dovati kako so »upropastili skoro vso vas«.

»Radi njih sem bil tudi jaz,« mi reče, »večkrat ujet in pretepen. Po-leg tega so mi vzele Bolgari še tri tisoč dinarjev. Ako bodo izvedeli, da si ti prišel sem, bodo to takoj ja-vili Bolgarom.«

»Ne boj se,« sem mu odvrnil, »tudi oni pridejo na vrsto!«

Ukazal sem enemu izmed četni-kov naj dobro pazi na to volunsko hišo.

Glavnemu zločincu, gospodarju te volunske hiše ni daj vrag miru. Prvi se je ujel v past ravno on.

Okrog desete ure zjutraj je pri-šel pred hišo mojega prijatelja.

v čisto izpraznjene domove, ker je sodišče zaplenilo vse njihove stvar-i za kritje sodnih stroškov. Videč njihovo bedo je industrijalec Petar Teslić plačal pri sodišču vse sodne stroške procesa in tako pripomogel našim članom do njihove lastnine.

Orjuna Leskovic je imela dne 20. marca svoj izborni uspehi občni zbor. Orjuna v Srbiji živi in prič-e-nja nadomeščati to, kar je doslej že zamudila.

Orjuna Šabac je imela pretekle dni svoj ustanovni občni zbor, na katerem je bil izvoljen odbor, ki bo pričel s sistematičnim orjunaškim delom v Šabcu.

Proslava Tolskega upora se bo vršila dne 8. maja t. l. in se je ude-leži tudi Orjuna.

Bivši član mestne Orjune Za-greb g. Ljubomir Beloše-vić se izključuje iz organizacije zbog prijavština, koje je učinio na štetu našeg vrednog brata Žile-a iz Splita.

Ni. Vel. Kralj je pomilostil vse Orjunaše, ki so bili obsojeni radi dogodkov v Sisku in Capragu.

Stroji za špičenje svinčnikov. THE REX CO., Ljubljana.

»Kako je to, da tvoji psi že pred zoro lajajo? Morda so prišli kaki sumljivi ljudje!«, vpraša mojega pri-jatelja.

Prijatelj mu je dokazoval, da ni bilo nikogar, a ta »dobri Srbini« mu ni verjel, nego je nenadno planil v hišo. Mi smo vse to poslušali v ne-ki veliki sobi. Oni se ni ustavil, temveč je rinil in vdrl v sobo v ka-teri smo bili mi. Ko ugleda oboro-žene Srbe se zdrzne, kot da ga je pičil gad. Hotel je takoj pobegniti, toda beg mu je bil že preprečen. Četniki so mu prestregli pot in ga privedli pred mene. Najprej je vse tajil, a končno smo mu razvezali je-zik in priznal je vse. Priznal je tudi to, da so mu Bolgari za tu delo da-jali nagrado in da so mu obljubili še večjo.

Bilo je 26. septembra, ko je že noč pokrila zemljo. Mesec je svetil in videjo se je kot podnevi. Krenil sem s četo v drugo smer. Ko smo dospeli v planino sem izrekel smrtno obsodbo.

To je bilo prvo plačilo izrodkom Srbinove domovine.

Kronika.

POZDRAVLJENI BLAGOVES-TNIKI!

Po temni noči v kateri so kra-ljevali Ferdinandovi tipi, se pričinja daniti. Še je noč. Toda straže, ki so ostale budne, oznanjajo zvon dan in za jutranjico vstaja prvi žarek nove zarje.

Dovoj je bilo sovraštva in pre-več prelite dragocene bratovske krvi! Pozdravljeni bratje, ki se ni-ste pomišljali prvi pogledati resnici v oči in reči vsem, da smo eno in da spadamo vsi pod en skupen krov. Težka je pot, ki ste jo nasto-pili, a velik je cilj, katerega mora-mo doseči za ceno največjih žrtev. Tujci so nas razjedinevali. Mi pa vemo, da bo Makedonija last nas vseh in da bo prišel zopet čas, ko se bomo bili rame ob rame za svo-bodo Balkana, kakor smo se v če-tah Karadjordje in pod Jedrenom. Naša je Varna in Vaš je Split. Za tuje interese se mi ne bomo več bili in raje bomo povprašali čigav je Dedeagač in komu pripada Reka ter Solun z vojvode Dojčina gro-bom.

Slovenski Orjunaši stojimo pri-pravljeni z vsemi silami pomoči delu za zblizanje z Bolgari, ki ga zastopamo že od našega r-vega javnega nastopa in prožimo bratom oznanjujočim zblizanje odkrito in pošteno roko za skupno delo pri-ustvarjenju Velike Jugoslavije kot edine garancije, da postane 20 mi-lionov Jugoslovenov dostojna stra-ža Slovanstva proti Zapadu in da si ustvarijo svojemu številu in ge-ografskemu položaju primerno sta-lišče v zboru drugih narodov.

Par želja direktije državnih že-leznici! S 15. majem se uvede nov vozni red za letno dobo in obeta se naši Gorenjski uvedba drugega para brzovlakov. Pri tej priliki pa bi iz-rabil še nekaj želja, ki bodo, ker je še čas, našle morda ugodnega od-meva na merodajnem mestu. Gre za sledeče: vsaj za letno dobo naj bi dosednji tujanski mešanec vozil kot kratki lokalni osebni vlak do Jese-nic (eventuelno z zvezo na Bohinj ali Kranjsko goro), in sicer z odhodom ob 10. uri, tako da bi imel Zagreb-čan še takojšnjo zvezo. Dosednji mešanec pa bo itak odveč, ker bo brzovlak odhajal proti Gorenjski še-le po osmi uri. Dosednji dopoldan-ski osebni vlak pa naj bi odhajal še-le po 12. uri; končno naj bi se za dobo letne sezone popoldanski me-šanec z odhodom iz Glavnega kolo-dvora podaljšal do Jesenic. Ustre-ženo bi bilo s tem mnogim tujcem in Ljubljancem ter bi se zveze s po-edinimi vlaki primerno izboljšale in odpravilo neljubo dolgo čakanje na zvezo. Pri tem bi pa ob enem opozo-rili, da naj se gorenjske proge, ki je ravno v tujsko-prometnem oziru ena najvažnejših, ne zapostavljajo s tem, da so uvrščeni v vlakovne kompo-zicije obrabljeni, zamazani in vse prej kot higijenični vagoni (dasi se baš pri nas ljudstvu toliko priporo-ča higijena). Ne mislim s tem, da bi morali vlaki sestajati iz samih mo-dernih Pulmanov, nego naj se vsaj sestavijo enotne kompozicije pre-novljenih in res čistih vagonov go-tovih serij, a ne kot doslej kup za-starelih vagonov najraznovrstnejših tipov v eni vlakovni sestavi. Tudi z Notranjsko in Dolenjsko bi kazalo izboljšati zveze, n. pr. Mariborčan privozi ob 14. uri, a mu Dolenjec uide ob 13.15, pa morajo potniki ča-kati vse do 19. ure. Ali naj se uve-de nov vlak z zvezo na Kočevje, ali pa uredi stvar tako, da imata ome-njena vlaka zvezo.

Končno bi priporočali, da bi se uvedla sistematizacija uporabe stro-jev in to na ta način, da se oddele na vsako progo le določene serije lokomotiv in osebnih vagonov, kot je to na nekaterih progah naše Di-rekcije že upeljano. Direkcija naj se tudi zavzame, da se v doglednem času dobi kredit za nabavo nekaj novih strojev, kakor smo to že pred-lagali v »Orjuni«.

Zaplotniki. V času, ko bi moral biti ves jugoslovanski narod eno-dušen kot en mož, čuti »Slovenec« še vedno potrebo zadirkovati se v Orjuno in to celo v resno zunanje političnih uvodnikov. Nas slepo so-vražstvo bivših avstrijskih rabeljskih priganjačev in kandelaberskih go-vornikov prav nič ne vznemarja, ker smo neomajni v svojem skle-pu, da s prezirom preidemo v teh urah, ko se zbirajo nad našo zem-ljo najčrnejši oblaki, preko vseh

žalitev padajočih izza plota na naš račun. Toda kakor smo veliki v samozatajevanju, tako pa naj vedo vsi oni, ki se jih tiče, da se leto 1914, ne bo znova ponovilo in da se bomo videli vsi še pred cevmi italijanskih topov, kjer bomo videli koik je pogum maziljencev Gospo-dovih, ki se danes lopovsko obre-gajo skriti za široki hrbet Božovih žandarmov na megdanu junačkem. Prošenj za oprostitev od vojne ob-veznosti se to pot ne bo vlagalo in kdor bo hotel debuširati makar pred »oltarjem Gospodovim, ta bo svoje zabušanstvo drago plačal, če-tudi bodo morali za to poskrbeti »oni, ki so hoteli igrati nekako fašistovsko mišico in katere je naše miroljubno javno mnenje brezobzir-no in energično pritisnilo ob steno«.

Komunistični tednik »Enotnost« je priobčil v svoji številki od 30. oktobra 1926 dopis pod naslovom »Zagorje ob Savi. Odgovor Orjuni«. V tem dopisu je očital bratoma Iva-nu Prosenču, poduradniku TPD in Milanu Babiču, strelskemu mojstru TPD, da sta bila v času rudarske stavke iz leta 1923, stavkokaza, ju primerja z Judežem Iškarijotom in jima svetuje, naj si kupita z drugimi stavkokazi vred močne vrvi, ki se ne bodo utrgale. Pripisuje jima tudi krivdo na tragični usodi delavca Brusa. Vsled tega napada sta vlo-žila omenjena brata tiskovno tožbo proti odgovornemu uredniku Cirilu Skočirju, ki je bil 15. marca t. l. pri delnem sodišču v Ljubljani obso-jen na 1 mesec zapor, 5000 Din kazni, 5000 Din odškodnine, povra-čilo stroškov in priobčenje sodbe na čelu lista. Sodba sicer še ni pra-vomočna, treba pa je že sedaj ugo-toviti sledeče:

Tudi Orjuna je bila že tožena, njen odgovorni urednik pa do danes še ni bil obsojen niti enkrat. Stoji-mo na stališču, da odgovorni ured-nik ni nikak »Watschemann« in ga ščitimo do skrajnosti. Že pred no-vim tiskovnim zakonom smo vselej popravili krivico, ki smo jo storili v svojem listu vsled napačnih infor-macij, nismo ščitili dopisnikov, ki so morali vedno odgovarjati za vsebino svojih dopisov. Tembolj potrebno je to danes, ko so določbe tiskovnega zakona uprav krute. Tudi v tem slučaju je zastopnik bra-tov Prosenca in Babiča sam ponudil poravnavo na ta način, da bi obja-vila »Enotnost« običajen preklec in poravnala običajne zastopniške stroške. Nasprotnik je odklonil to poravnavo, češ, da je rajši obsojen, kot da bi prostovoljno preklcal. Zgodilo se je po njegovi želji in le pomilujemo ubogega Skočirja, ki bo moral kot odgovorni urednik nositi posledice tega principa.

O našem kralju se je nadvse ne-okusno izražal »Giornale d' Italia« v svojem poslednjem članku o ne-kih domnevnih vojnih pripravah naše države. Radovedni smo, da li bo i italijansko zunanje ministrstvo sedaj tožilo ta list radi razžaljenja našega kralja, kakor je dr. Ninčič tožil še pred nedavnim naš list, ker smo nazvali italijanskega kralja tako, kakor ga titulira sam silni Duce. Od naših oblasti pa pričaku-jemo, da bodo odvzele najmanj vsaj debit tem laškim obrekovalnim cunjam, ki imajo še vedno prost vstop v Jugoslavijo, dočim ga že skoro ni več jugoslovanskega lista, kateri bi smel v Italijo.

Spezialofferte in dični nemščini razpoložljivi še vedno Generalvertre-tung für S. H. S. ing. H. Miglitsch, Rogaška Slatina, Slovenija, ki misli menda, da se z njim vred poslužu-jejo naši trgovci še vedno nemšči-ne, ko so še Slovenci izpolnjevali »Spezialwünsche« nemške gospode.

Šestdesetletnica slavi te dni eden najboljših naših upokojenih profesorjev obče spoštovani gospod dr. Josip Debevec. O delu tega mo-ža govoriti ni potreba. Z naše strani moremo o njem poslej konstatirati le to, da je bil kot profesor in sve-čnik vedno nacionalist in da je bil že pred vojno v vrstah SLS poleg pokojnega dr. Žitnika prežet jugo-slovanskega duha in vere, da mora priti dan, ko se bodo »Vremena Kranjcem zjasnila«. Kot Orjunaši mu želimo še mnogo lepih jubilejev pri njegovem plodovitem in nese-bičnem delu.

ORJUNAŠKA LISTA »Beograjsko Orjuno« in skopljansko »Jugo-slavijo« prodaja v Ljubljani trafikla Pezdor Franja, Gradišče. Orjunaši podpirajte in širite orjunaški tisk.

SVETLA GLAVA

PEČE LE Z

Dr. OETKER- JEVIM BACKINOM

Najboljše in preizkušene recepte pošilja na željo brezplačno in poštne prosto

Dr. OETKER, d. z o. z. MARIBOR.

Nove »mohikance« je rekrutira-la fašistovska Italija v obliki slo-venskih kraških fašistov, katere je poslala na Kitajsko braniti interese Angležev. Odhajajočim dvakrat kupljenim izdajalcem želimo, da jih sprejmejo Kitajci tako, kakor so Abesinci pred Adno njih vrhovne komandante in da poskrbe za to, da se od te gadje zalege nihče več ne povrne med pošteni slovenski rod. Sicer pa smo informirani, da so ti slovenski črnosrajčniki mohi-kajnari kaj čudno gledali, ko so sprejeli nujni ukaz še tekom noči odriniti na Kitajsko, kjer zboljševi-zirani Kantonci nič kaj kavalirsko ne postopajo z ujetimi heloti zati-ralcev cesarstva sredine.

V cvetu svoje mladosti je pre-minul dne 22. t. m. br. Milan Ko-vač, abs. trgovski akademik. Naj počiva v miru!

Predrznost italijanskih konzul-ov je poznana. Vsaj jo je imel pri-loko skusiti že sleherni naš človek, ki ga je usoda pritirala pred lice kakega predstavnika države, kjer opravljajo najvišje, državne posle ljudje spadajoči v kriminal. Po po-ročilih soditi je objestnost te go-spode povsod enaka, ker si drugače ni mogoče razlagati dejstva, da se je italijanski vicekonzul Marini drznil zahtevati v Beljaku prepo-ved nemškega predavanja o Južni Tirolski in odstavitev okrajnega glavarja, ker le ta ni tako brez ti-nika, kakor so naši gospodje pri vladi.

Nevarnost. V naši državi je po-leg domorodcev tudi precej Nem-cev. Madžarov in drugih tujih ele-mentov. Vsi ti imajo v rokah razne dobro nesoče državne in privatne službe, iz katerih jih kar ni mogoče izrinuti, ker se znajo tako dobro potvarjati, da jim nasede vsak kdor jih ne pozna do dna duše. Tako so v Ljubljani Slovenci, v Zagrebu Hrvati, v Beogradu pa Velikosrbi, ali če je potrebno tudi Jugosloveni. Njihovim zagotovilom nasledajo skoro brez izjeme vsi odgovorni faktorji in tako se more konstatir-ati, da se nahajajo še danes na za-državo vrlo važnih postojankah ljudje, katerim je vse preje kakor zaupati, ker kot bivši »Südmarkar-ter«, »Buršaki«, »Schulvereinerer« in apostoli nemčurstva pač ne morejo v resnici iskreno služiti naši zemlji v vsakem slučaju. Kolike so lahko posledice te taktike slepomišljenja ni težko predvidevati.

Za uvedbo rušćine, kot obligat-ni jezik v srednje šole pletira tudi celjska »Nova doba«, ki se pri na-števnanju za to govorečih dejstev popolnoma krije z našimi v članku »Križa naše srednje šole«. Po po-ročilih iz Beograda so naši napori za uvedbo rušćine v srednje šole povzročili nemalo pozornost i v mi-nistrstvu prosvete. Na delu so go-tovi krogi iz Slovenije, ki skušajo posledice naše akcije v prid uved-bi rušćine zatreti že v kali in na-metniti svoje subjektivno mišljenje ministrstva, kot reprezentanti slo-venskega ljudstva. Pričakujemo pa, da bodo te zakulisne intervencije brezuspešne in da se bo jelo vprašanje rušćine v naših srednjih šo-

KOLINSKA je vsled svojih dobrin splošno priljubljena **CIKORIJA**

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejša urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. - Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. - Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tvornica šolskih zvezkov.

Šolski zvezki za osnovne in srednje šole
Risanke, dnevniki in beležnice.

lah tretirati s primernih vidikov navzlic tem pigmejskim protiakcijam.

Skopljanska »Jugoslavija« — je radikalski list, vsaj tako izjavlja mirotvorec v Zagrebu, ki hoče biti o vsem točno in dobro informiran, pa z vsakim svojim intervjuom dokaže, da ne ve prav ničesar in da vlada v njegovih možganih velika konfuzija. Orjunaški list naj bi bil po mnenju g. Radića radikalsko glasilo, ako, kakor je čisto mogoče, da je on javno najhujši protivnik radikalov, pod odejo pa pripravlja z njimi nov še koruptnejši sporazum. Ej, moti se Stipica in vsi njegovi vredni, ki tehtajo Orjuno z ono goljufivo tehtnico, kakor sami sebe. Se je med ljudmi nekaj ljudi z zavestjo moralnosti in v politiki in Bogu hvala, da je baš jedro teh zbrano v Orjuni, ki ne izpreminja tako po vlačugarsko svoje programe, kakor razne naše raznoimen-ske partije.

Zaročil se je pred kratkim brat Poharc Janez, absol. prava z gospico Mimi Valentinčičevo iz Boh. Bistrice.

Aeionivisti na razpoloženju pritiskajo pri »nadležnih« krogih kljuje in jih moledujejo, naj kar najostreje nastopijo proti razpuščenim in nerazpuščenim Orjunašem. Nek gospod, ki je bil blizu Bleiweisove ceste že leta 1914., trdi, da so ostali gospodje še vedno isti, kakor v letu, ko je potegnil dobri cesar Franc Jožef meč nad nevernike in ko je nepozabljena mati Avstrija na prvo denunciacijo teh kreatur razpustila lepo zasnovani »Slovanski klub«, ker ni gledal na Dunaj in v Rim. Volk dlako menja, naravi nikdar in slovski klerikalec ostane s kužnim valom jugoslovenofobstva prepojeni denunciantski pes, makar se bi solnce vrglo iz tečajev.

Sicer pa: »Vse za vero, dom cesarja!« še ni prišlo iz mode in mor-da bo Bog, h kateremu so molili ti volkodlari v letih, ko smo mi ležali v mrkih jarkih za zmagajočega cesarskega orožja, še nekega dne pretrgal sedanjo temo in povedel izvoljene zopet pod žezlo onih, pod katerimi so tekla naše reke krvave in se šibila drevesa pod težo obešenec.

Za zidarska dela v Jugoslaviji so se pričeli zelo zanimati Italijani, ki bi menda radi služili jugoslovenske dinarje in jih pošiljali v gladno domovino Matteotijevih morilcev. Zanimivo je, da so med interese večje grupe teh zidarskih delavcev tudi kot navadni delavci vpisani laški genjski oficirji, ki mislijo v Jugoslaviji tudi tako očitno špijotrati, kakor so leta 1913., ko so zidali v Ampezzu avstrijske fore in artilerij-ska zaklonišča. Pričakujemo od pristojnih krogov, da bodo tem pticam selikam nemogočili pot v Jugosla-vijo, kjer je še premalo kruha za do-mačine.

Celovška radio oddajna postaja je pričela se funkcionirati ter po svojem specialnem programu povsem odgovarja nalogam te postaje kot glasilke najjužnejšega dela nemštv v svet. I mi! Kdaj nam je že obetala vlada, da zgradi v Ljubljani primerno oddajno postajo, ki bi ime-la velike nacionalne naloge kot zve-za med sedaj tako raztrganimi deli slovenskega dela jugoslovenskega naroda. Ostalo pa je vse le pri obe-tih in lepih besedah ter merjenju

sveta za oddajno postajo pri Dom-žalah. Sedaj pričakujemo od naših slovenoborskih ministrov, da bodo vsaj oni kaj storili v tej zadevi in izposlovali s pomočjo inž. Osane po-stavitve prepotrebne radio oddajne postaje v Ljubljani, ki bo bratom tam preko glasnice lepših in boljših dni.

Atentat ga Gajdo. Ob priliki zbo-rovanja čehoslovških nacionali-stov v Budjevicah je neki neznanec izvršil nad generalom Gajdom, kot voditeljem nacionalistov atentat. Atentator je po ponesrečenem aten-tatu pobegnil v splošni zmed.

Gospod poslanec dr. Kraft se je v svojem poslednjem govoru v par-lamentu pritoževal, da obstoje samo na papirju nemške šole v Jugoslaviji, ker ni na teh šolah nemških učite-ljev. Dejal je dalje, da se na seda-njih nemških šolah otroci ne nauče niti srbski niti nemški in da ne znajo v nobeni pisavi pisati.

Kakor je obče znano, da te ugo-tovitve g. poslancea Krafta slone na netočni podlagi in da se nahaja nemška manjšina v Jugoslaviji v zavida-nja vrednem položaju, tako pa opozarjamo g. poslancea dr. Krafta na postopanje njegovih rojakov s koroškimi Slovenci. Dočim je govo-ril g. dr. Kraft o težkem položaju Nemcev v Jugoslaviji, pa je opisaval bridkosti slovenskega rodu na Ko-roškem, kjer je Slovencem za las tako, kakor je bojda Nemcem v Ju-goslaviji. Po uradni statistiki imajo Slovenci tam gori 86 šol z 205 raz-redi. Resnično slovenske pa ni niti ene in uporabljajo privandrani šomaštri nek spakedrani koroški vo-lapluk tako dolgo, dokler naša deca ne pričinja pozdravljati z »Guten tag!« Dr. Kraft zahteva še novih nemških učiteljev, Slovenci na Ko-roškem jih ne smejo imeti niti to-liko, kolikor je prstov na eni roki. In še najboljše med temi prered-kimi so vrli koroški bratci gosp. dr. Krafta premestili čisto brez povoda v strogo nemški kraj, kjer se ubija sedaj s trdoglavimi produkti re-negatsko bastardske pasme.

»Obznana« je »Slovenca« zakon za pospeševanje brezposebnosti in ječe. Po tej uničujoči kritiki pričakujemo samo, da bomo čuli čim-preje o razveljavljenju zakona o »Obznani«. Saj je vlada UK dovolj močna za tako epohalne ukrepe in da ne bodo naši vrli klerikalci oni, ki bodo morda baš to »Obznano« skušali uporabiti za iztrebljenje Ju-goslovenov, kakor vsaj nekaj nami-gujejo posamezni klerikalni agita-torji po deželi.

Veliko tovarno letal zgradi te-kom tekočega leta inž. Petrovič Jo-van v Zemunu, eden glavnih delni-čarjev francoske tovarne letal »Hen-riot«. Nova tovarna bo za razvoj naše lepo se razvijajoče aviatike nadyse pomembna.

Živeli »Slovenci!« Čuden naslov danes, toda drži. Kdor ne verjame, naj se potruži v prvih jutranjih uradnih urah v posamezne držav-ne in samoupravne urade, pa bo vi-del do večerajšnje »Jutrovce« in »tudi — socialiste«, kako pridno čitajo — »Slovenca«. Gospodje re-žimovci so lahko veseli, ko jim vzgoja karakterjev tako dobro uspeva! Čast, komur čast! Vsak se ne more tako hitro priučiti nove (oziroma pri Slovencih stare) obrti — političnega vlačugarstva! Da,

da, Slovenci nismo »Balkanci« — ampak smo »kulturni« ljudje! To bi vedel povedati tudi marsikateri magistratni nameščene, od kar piha drugi veter — »po vetru žen-ska se suče, spreminja mišljenje, spreminja nazore« —. Oni pa, ki to podpirajo — niso nič — boljši!

Nemški župnik v Rudi pri Veli-kovcu je poznan kot zagrizen na-sprotnik Slovencev, ki mu je blagor Nemštva dražji od interesov cer-kve. Tako je odločno zahteval od Slovencev, ki je postavil svoji mladi umrli ženi spomenik s slovenskim napisom, da tega takoj odstrani. Ker mu ni hotel želje izpolniti, ga je napadel javno na leci in oznail, da mora odslej vsakdo, ki se misli postaviti nagrobni kamen, najpreje to njemu javiti, da odobri napis.

Sole služijo Italijanom kot naj-večje sredstvo poitalijančevanja. Ljudska šola je bila pred Gentilije-vo reformo dosti boljša od sedanje. Bojša je bila vsaj v tem, da se je poučevalo v ljudskih šolah v slo-venskem učnem jeziku. Toda z Gentilijevo reformo je padla vred-nost prejšnje šole za 100%. Genti-ljeva reforma bi se dala zelo lepo izvajati v teoriji, v praksi je pa za-ni. Seveda to mnenje naj velja sam-o za Lahe, za Slovence ni bila dobra ne prejšnja metoda, ne seda-nja fašistovska reforma. Radoved-ni so mnogi čitatelji, kaj se učijo sedaj slovenski otroci v laških šo-lah. Kot se ve, so 1., 2., 3. razredi ljudskih šol popolnoma italijanski, v katerih so nameščeni največ laški učitelji in učiteljice — »speciali-sti« za laščino, to so nekaki učitelji brez mature in mnogi slovenski učitelji in učiteljice. Toda o teh po-zneje. Računstvo in vsi prejšnji glavni predmeti so odpadli popolno-ma. Sedaj so glavni predmeti: te-lovadb, petje, risanje itd. In tako se bo redno dogajalo, da bodo prišli naši otroci iz šol kot popolni analfabeti. In kako bi to tudi ne bilo! Učitelji pripravljajo mladino na pot v življenje s petjem. Pod njih vodstvom pojejo v šoli same hipernacionalistične himne, kot so: Giovinezza, Linno del Piavo, Mar-cia Reale, Garibaldi itd.

Kroatische allgemeine Kredit-bank Aktiengesellschaft in Zagreb, Filiale Varaždin se glasi na papirju

IVAN REBEK CELJE.

Tovarna vseh vrst tehnic in klju-čavničarskih del ter koncesionirana inštalacija vodovodov.

Prejema tudi vsa v to stroko spadajoča popravila.

V vsaki hiši je „BRAZAY“ francosko žganje z mentolom neobhodno potrebno.

(zak. znáč.)

Pri notranjih slabostih, glavobolu, zo-bobolu je treba samo nekoliko kapljic. Vzeli »BRAZAY« FRANCOSKO ŽGANJE in takoj se bolečine olajšajo; posebno pa proti reumi in trganju. Po masiranju se počutite kakor poživljeni. Dobi se v vseh lekarnah, drogerijah in večjih trgovinah.

Gen. zastopstvo in depot za SHS:
DESTILAT D. D. ZEMUN
za Slovenijo in Mednarodje pri:
A. ŠARABONU, Ljubljana.

katerega uporablja »hrvatska« ban-ka za dopisovanje tudi za Sloveni-jo. Ker smo pa Slovenci skromni, se bomo i dalje zadovoljili s hr-vatskimi tiskovinami, zato napro-šamo zgoraj omenjeni bančni zavod, naj nam drugič prihrani tovrstne intervencije.

Kranj in drugi industrijski kraji. Kakor smo izvedeli iz dnevnika »Jutro« so v Kranju pričeli čistiti med inozemskimi »nenadomestljivi-mi« nameščenci, kar moramo z veseljem pozdraviti. Upamo, da bo-do tekom tega leta zapustili Kranj vsi nepotrební tujci in da pridejo na njihova mesta v prvi vrsti do-mačini. Ali bodo sledile napredne-mu Kranju še druge občine, kakor Tržič, Jesenice, Trbovlje, Zagorje itd., da ne govorimo o Ljubljani, Mariboru in Celju, kjer kar mrgoli kruhalčnih vseznalcev, nam ni znano, vendar je želeli, da se tudi tam čimprej izganejo merodajne oblasti ter tako vsaj deloma omilijo brezposelnost naših domačih delav-nih moči, katere se nahajajo v očaj-nem gmotnem položaju.

Za Žicov fond je sprejelo ured-ništvo »Orjune« od sledečih daro-valcev skupaj 560 Din. Splitčani 100 Din, Valašek, Kranj 10 Din, Blaznik, Kranj 10 Din, knjig. tisk. »Sava«, Kranj 10 Din, neimenovani Kranj 20 Din, Marica Ferjančič, Kranj 10 Din, Jela Polak, Kranj 10 Din, M. Pirc, Kranj 30 Din, Halko Pirc, Kranj 10 Din, Dušan Pirc, Kranj 20 Din, Vidic, Kranj 10 Din, Neimenovan, Kranj 10 Din, N. N. Kranj, 10 Din, J. Azman, Kranj 10 Din, I. Reš, Kranj 10 Din, S. Kosčuk, Kranj 10 Din, Fr. Rako-

vec, Kranj 10 Din, N. N., Kranj 20 Din, N. N., Kranj 10 Din, Fran Tel-ban, Sovodenj 50 Din, Karol Ma-rolt, Sovodenj 50 Din, Matija Debe-ljak, Sovodenj 40 Din, dr. Karba, Kamnik 40 Din, dr. Trampuš, Kam-nik 20 Din, Smerajc, Kamnik 5 Din, Vanossi, Kamnik 5 Din, Bavdek, Kamnik 10 Din, Mare, Kamnik 10 Din.

Nacionalisti darujete za Žicev fond in dokažite, da so zamen črne namere onih, ki so nas hoteli z raz-pustom uničiti in razgnati.

ZRNA.

Narodno zdravje ne zanima na-rodnih poslancev, ker je bilo ob za-ključku debate o proračunu mini-strstva zdravja v zbornici navzo-čih vsega skupaj četrto poslancev.

»Narodno djelo« je zaplenilo dr-žavno pravdnštvo, ker je žalilo Narodno skupščino. Izgleda, da bo-mo kmalu doživeli zopet čas, ko bo-do tirali ljudi pod vislice za to, ker bodo dejali o črnem kruhu, da je črn.

Z redom belega orla je odlikovan rumunski vojni minister general Mircesca, ki je poznan kot zakulisni izvajalec ideje rumunske kraljice o čim tesnejšem zblizanju Rumunije z Italijo. Jugoslovenski narod priča-kuje sedaj le še hipa, ko bo odliko-var s kakim naprsjem »adenomom« Ahmed beg Zogu, ker je sklenil ti-ranski pakt.

Klobuke in slamnike

opustim ter jih razprodajam za vsako sprejemljivo ceno, posebno ugodno za trgovce.

**Modna trgovina
PETER ŠTERK**
Ljubljana, Stari trg 18.

Modne kamgarne, ševijote

v veliki izbiri po ugodni ceni
dobite v občno znani nad 50 let ob-stoječi manufakturni trgovini

R. MIKLAUC
„pri Škofu“, Ljubljana.

(Zunanjim naročnikom se pošilja tudi po pošti.)

Evo cekin!

Poglejte si ga dobro, kako je lep in blesteč zlatnik po 10 frankov! Kupite si še danes

Zlatorog terpentinsko milo

in prepričajte se o njegovi nedo-segljivi kakovosti.

Ako vam je sreča mila, boste

naš pri vporabi tudi vi skriti zaklad

**pristni zlatnik
po 10 frankov.**

Novo avtomatsko telefonsko centralo

je zgradila tvrdka

SIEMENS & HALSKE, A. G. Berlin

Pojasnila, načrte ter dobave telefonskih aparatov vseh vrst:

JUGOSLOVANSKO SIEMENS D. D.

oddelek za slabi tok

LJUBLJANA, PALAČA LJUBLJANSKE KREDITNE BANKE.

**GRADBENO PODJETJE
ING. DUKIČ IN DRUG**

LJUBLJANA
Bohoričeva ulica št. 24